V-01666

а 18. лютого 1922. Почтову належність оплачено гуртом. Рік I.

Громадський Вістник

ПЕРЕДПЛАТА: Місячно в краю 700 М. ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 дол., Франції, Голяндії, Бельгії 10 фр. фр., Італії 10 лирів, Швайцарії 5 фр. шв., Німеччині 75 марок, Чехословаччині 25 корон ч., Болгарії 50 левів, Румунії 50 лей, Австрії 1400 корон. Зміна адреси 50 марок польських.

ОГОЛОШЕННЯ: Рядок дрібного друку або його місце в рубриці „Оголошення" 40 М., в „Надісланім", в „Оповіщах" і некрольоги 60 М. Між новинками і в редакційній части 100 М. За дрібні оголошення 12 М від слова; товстим друком подвійно. В неділі і свята 50 процент дорозче.

Виходить о годині 7. рано.

Один прим. 30 Мкп.

РЕДАКЦІЯ, АДМІНІСТРАЦІЯ й ЕКСПЕДИЦІЯ: ЛЬВІВ, РИНОК ч. 10

Незрівнані в смаку і якости нутки і негаретові паперці

„ОКСАНА"

УКРАЇНСЬКИЙ ВИРІБ

є вже в продукції і небаром появляться в продажі.

Книгарня

Ставропигійського Інституту

в піднаймі

Українського Педаґоґічного Товариства

Львів, вул. Руска ч. 3.

має на складі:

Церковні книги

Шкільні підручники для народних, середніх і ваг. шкіл

Драматичні, белетристичні, наукові і популярні видання.

Ноти на церковні і світські хори та музики, сольові, на фортепян, скрипку, цитру і инші інструменти,

Друки парохіяльні, шкільні і т. п.

приймає всякі замовлення на закордонні видання на чужих мовах та полагоджує їх негайно. 1—3

XVIII

Львів, 17. лютого 1922.

На порозі. Отсе знову по довгих місяцях глухої і важкої мовчанки маємо змогу увійти в близчий контакт з нашим громадянством.

Стоячи на порозі нашої праці, не думаємо розсновувати подрібної програми. Зрештою, вважаємо це зайвим, бо з одного боку нинішня хвиля сама собою накладає на нас, як і на весь свідомий загал певну, умовами життя означену програму діяльности, а з другого боку наші сторонники, прихильники і читачі знають і розуміють, в якому напрямку буде розвиватися наша робота.

Основою нашої програми є національний принціп, як принціп для гнобленої нації універсальний. Розвязка українського національного питання приносить з собою також вирішення соціяльного питання в користь найширших верств українського народу. Економічні справи, що являються відворотною стороною політики в найзагальнійшому значінню, як і культурні, є тісно звязані із структурою і визвольними змаганнями української нації. Отож провідною думкою в розгляді й оцінці зявищ, що нам несе нинішня важка й незвичайно скомплікована хвиля, буде думка про право нації, думка про реалізацію повновартности українського народу. Розуміється, в своїй праці мусимо руководитися тільки оборонним методом, бож гноблена, обезправнена нація, постійно находиться переважно в оборонній позиції.

З появою нашого щоденника українське громадянство Галичини знову прийде в посідання своєї національної преси в повному розумінню того слова. Від хвилі закриття „Українського Вістника" наше громадянство було лишене спромоги виявляти свої думки й змагання, не було кермуючого орґану в справах національної політики у всіх її ріжновидностях. Що більше! Не було навіть інформативного орґану для загалу громадянства. Тепер через появу „Громадського Вістника", котрий займає загально-громадське становище, некастове і несектантське, ця прогалина буде заповнена, ця недостача буде усунена.

На протязі чотири і півмісячної примусової перерви серед нашого загалу зросла туга за національною пресою. Навіть ті, що не все доцінювали вагу народньої преси, зрозуміли вкінці й переконалися, якою могутньою станицею є своя ґазета, яким важним осередовищем та яким цінним засобом являється вона в обороні нашої нації серед найбільшого лихоліття новітньої історії. Ця туга за пресою і це зрозуміння її ваги — дають нам основу для певности, що наш орган в короткому часі знайдеться в кождій свідомій українській хаті, що він — дійде до найдальших закутків нашого краю. Та це пересвідчення не звільняє ні одного свідомого громадянина від обовязку прикласти всі зусилля, щоби прискорити поширення „Громадського Вістника". Ані на одну-одніську хвилину не смісмо забувати, що наш орган є справді громадський — не тільки в тому розумінню, що він вповні буде змагати до відзеркалення політичних змагань, національно-культурних прямовань і економічних зусиль цілого громадянства, але і тому, що його істну- [illegible] тільки [illegible] великої [illegible] коли органи инших народів або взагалі инші органи спираються на допомозі спеціяльних чинників, коли їх ідеольоґія в практичному приноровленню захоплює тільки деякі суспільні верстви, коли вони тим самим служать із загального погляду неґативним цілям, — то наш орган спирається на весь свідомий український загал, і його служба є службою для загалу.

Виходячи з цього становища, підкреслюємо, що наш орган істнує, розвивається, а зглядно паде й заникає, абстрагуючи від натиску посторонніх чинників, — паралельно із ступнем свідомости й розуміння ваги національної преси [illegible] загалу громадянства. Поши[illegible] „Громадського Вістника" буде [illegible] міром зросту національно-політичної думки нашої суспільности.

Ми ані на хвилю не сумніваємося в прихильне прийняття нашого органу, віримо в його поширення і повне забезпечення з боку громадянства, але одночасно мусимо зазначити, що перші кроки вимагають супроти теперішних цін паперу, складу і друку непомірно великих вкладів. Перервання природного розвитку національної преси [illegible] творення всіх скла[illegible] [illegible] видазначої машини наново. На ту ціль потрібні значні грошеві засоби. Не лишається нам нічого иншого, як звернутись з гарячим покликом до громадянства, щоби поспішило із жертвами на пресовий фонд, бо тільки тим способом зможемо побороти неймовірні трудности на самому початку. Знаючи нашу громадську жертволюбивість, не сумніваємося, що цей наш поклик в короткому часі віднесе бажаний успіх.

Спільними силами і спільними зусиллями сповнимо наше завдання в змаганню до повноправности і узаконення української нації.

Мольєр.

(В 300-літню річницю уродин)

15. січня с. р. минуло 300 літ від дня уродин Мольєра, найбільшого европейського комедіописця, одного з найяснійших духів людства. Довга низка поколінь відійшла в царство тіней минулого від тої хвилі, коли комедії Мольєра промовляли до авдиторії мовою безпосередности життя яке довкруги кипіло. Богато творів, що для сучасників були сензацією дня, в дальшім розвитковім ході затрачувало свій чар, губилося під пилом забуття. А Мольєр живе на сцені й досі. Живе чи то у власних творах, чи в творах своїх наслідників що в новій, більш видосконаленій формі говорять про людські хиби й наклони, які колись так безпощадно батожив Мольєр.

Бо Мольєр — великий знавець людської душі, творець цілої ґалерії людських типів, які все у відповідній відміні повторяються.

Основник третього з черги постійного театру в Парижі (перший повстав в р. 1548) вмів на життя дивитися так безпосередно й так широко отвореними очима, як ніхто з його сучасників, як мало хто з його наслідників. А довкола нього йшло життя буйним темпом. Після побідних війн після жорстокої доби боротьби з Гуґенотами — за панування Людвика XIV. розвивається у Франції добробут, а з ним приходить розцвіт літератури й мистецтва. Королівський двір робиться осередком, біля якого скупчується все, що чим небудь являється замітним.

Догаряє февдалізм, вся влада скупчується в руках короля. Переводяться героїчні традиції, зростає жажда уживання життя. Чимраз поважнійшою силою в життю нації стає третій стан. До його голосу ще вправді мало прислухуються, всеж він що раз кріпшає матеріяльно, що раз більш усвідомлює собі свою силу й вартість, що раз яркійше зясовує свою поставу до двох других станів.

З цим станом звязаний Мольєр своїм походженням. Його батько, Жан Покелен власник складу диванів і надворний тапіцер з почесним титулом valet de chambre de roi

лаштує найстаршого сина до юридичної карієри і після успішного покінчення клєрмонської колеґії записує його на орлеанський правничий факультет. Та любов Молієра до театру, яка зродилася ще в дітоних роках, коли крадькома втікав на чудернацькі вистави італійських комедіянтів, спонукала молодого Жана перечеркнути мрії батька, пірвати свої товариські звязки і віддатися всецілo сценічній діяльности.

Мимо погорди, з якою відносилися тоді верхи суспільности до акторського стану, мимо анатеми церкви на цей стан (перед смертю мусів актор виректися його, инакше не міг бути похований на цминтарі).

В 1643 р. молодий Молієр, перейнятий фільософією Гасенді, представника епікуреізму XVII в. і поборника ідеалізму Декарта, причалює до маленької трупи, зложеної головним чином з членів сімї Бежар. Про вистави в Парижі тоді було й мріяти. Трупа виїжджає на 15-тилітню мандрівку по провінції. З цеї скитанини вертає Молієр до Парижа з великим життєвим досвідом і докладним обзнайомленням зі сценою. Одно й друге використовує у своїй літературній творчости, звязаній з постійним осідком в Парижі (тобто від р. 1658 до його смерти в 1673 р) А що жив довгі роки поза Парижем, дивиться на парижський світ критичним зором обсерватора.

Особ... обставини так склалися, що не богато ясних моментів було в його житю.

Паризький період його життя затроюють йому не тільки напасти ріжних впливових осіб, які пізнавали себе в його комедіях, а й нещасне подружжя з молоденькою донькою товаришки своїх театральних газардів п-і Магдалени Бежар. Рідко коли сміялося до нього життя. Тому вживався в його образ, надаючи зовнішні форми бажанням власної уяви. І в творах зроджених в туги, задрікало жиї з могутнім творчим розмахом, веселістю і сміхом, якими чарують вони й до сьогодня. В них дає він артистичну відбитку життя, сам чимраз більше відсуваючись від нього. Чується покривдженим. Часом скаржиться. Та скаргу все кінчає вибухом сміху з того, що відчуває, що бачить, а навіть з себе самого.

В цілій своїй творчости бороться Молієр з чоловіком і його зовнішними смішностями, з чоловіком і його духовим овидом.

Проникливим зором своєї артистичної інтуїції сягає Молієр до дна кождої ситуації. Маючи на увазі її зовнішний вияв, розуміє одночасно його причини. А звертаючи увагу на ... людського вчинку ... його в першій мірі не може ... його ничтожности. Комізм в найкращих творах Молієра полягає на зображенню незгоди чоловіка з окруженням, з життям, з самим собою. Спадщина Молієра доволі численна. Написав около 30 пєс. Між ними крім молодечих творів є й речі невеликої вартости, які писав він чи на замовлення короля, чи з огляду на касу театру. Та решта творів Молієра це найкращі перлини европейської комедії.

Ген й Молієра стає перед нами в тим яркійшім світлі, коли усвідомимо собі, що творив їх Молієр в часах, коли театр находився ще в переходовій стадії між урядовим середновічним містерій і сучасним театром.

В своїй творчости пробивається Молієр через впливи Плявта і Теренція, примітивну італійську і еспанську комедію — і дає перші архитвори в области комедії.

Молієр помер 17. лютого 1673 р. на руках двох сестер милосердя, яким дав приют у своїй хаті, після виступу в ролі Аргана („Недужий з уроєння"). Відчуваючи свій кінець, зажадав священика. Найблизші парохи відмовили останньої помочі „виклятому" акторови. Третий з черги прийшов за пізно. А що Молієр не мав перед ким в останній хвилині — виректися свойого стану, відпертися свойого життя, не хотіли його поховати. Щойно на інтервенцію вдови у короля дістав Молієр клапоть посвяченої землі. Паризький архиєпископ позволив ... похорон під ... що буде ... зовсім ... відбудеся в ночі.

Помер Молієр, не удостоївшись принятя до академії, почести, якою тішилися його сучасники — трагік Корнель і надворний драматург Расін.

Вплив Молієра на комедію французьку і инших народів сягає до найновійших часів. Одначе ніхто його не ... Данець Голь... можуть вва... талантами.

...го ... у ... ей,

Ринок 10

Справа Східньої Галичини.

З огляду на важність східньо-галицького питання, яке з дня на день набирає ваги і актуальности, помішуємо на цьому місці рекапітуляцію відомостий, які інформують нас про теперішний стан справи перед форум Европи.

Севрський договір.

Дня 20. серпня 1920 р. заключено, як відомо, поміж великими державами і Польщею та Чехословаччиною і Румунією договір в Севр, який в січні ц. р. предложив французький уряд Союзови Народів для оголошення.

З приводу цього немилого для Польщі договору пише ... „Курієр Поранни" (ч. 19 ... таке:

„Текст цього договору, про який наш уряд до цього часу не поінформував як слід ні сойму ні публичної опінії виключає Східну Галичину з кордонів Польщі. До цього часу говорилося, що це мертвий договір, бо підпис польського представника Замойського фігурує тільки на прелімінарі цього договору, а уряд Вітоса в останню хвилину здержав підпис Падеревського під текстом договору

На жаль, цей погляд є обявом струсиної політики, яку ми ведемо. (Як відомо, африканський струс, будучи в небезпеці, ховає голову в пісок, думаючи, що коли він не бачить ворога, то й ворог його не бачить. — Прим. Ред.) Як що договір в Севр для нас мертвий, як що дійсно до цього часу немає на ньому польського підпису, то він не є мертвим для Франції, Англії, Чехословаччини й Румунії, які цей договір підписали і ратифікували, а а тепер передали його Союзови Народів до оголошення.

„Дейлі Кронікль" повідомляє, що Льойд Джордж перед виїздом до Кан порушив справу Східньої Галичини перед польським представником в Лондоні. Спосіб порушення цеї справи був ворожий для Польщі і навіть повний погроз, звернених проти Польщі. Уряд не простував цих відомостей і тільки докоряв нам через один з часописів за легкодушне повторювання цих відомостий...

20. серпня 1920 р. севрський договір, який відрізує Східню Галичину від Польщі, став міжнародним документом, на якому є власноручний підпис п. Мільрана поруч підписів представників Англії, Румунії і Чехословаччини. Тепер цей документ стає в обличю Союза Народів з метою зискання правної сили й европейського значіння.

Ось що знають і чого придержуються в справі Львова французький і англійський уряди в момент переговорів в справі очеркнення кордонів Польщі".

Східна Галичина на конференції в Генуї.

Львівська „Хвіля" доносить з Варшави:

„Справа Східньої Галичини має найтися на де ному порядку конференції в Генуї. Так заповідає п. Смогожевскі в свой останній кореспонденції з Парижа. Станеться це з рації евентуального визнання de iure републики совітів союзними державами, що має бути предметом нарад генуенської конференції.

Канада і Східна Галичина.

Віденський часопис „Wiener Morgenzeitung" повідомляє: В кругах близьких до Союза Народів говорять, що канадійські відпоручники ... виступити на найблизшій ... Союза Народів з ... справи ... східньо-галицького питання.

Англійське Товариство Союза Народів.

Генеральний секретаріят англійського Товариства Союза Народів (League of Nations Union) прислав до галицького уряду на руки д-ра Костя Левицького повідомлення про те, що екзекутивний Комітет

ЙОГАН ГОТЛІВ ФІХТЕ.

1)

Промови до німецького народу.

Переклав **М. ЄВШАН.**

ПЕРША ПРОМОВА.

Пригадка і перегляд цілости.

Як продовження відчитів, які я мав тут на тому самому місці, в зимі перед трьома роками, а які вийшли в друку під написом: „Основні прикмети теперішнього часу", я заповів промови *), які я отсим зачинаю. Я показав в попередніх викладах, що наш час стоїть в третьому головному періоді всього світового часу, в котрім-то періоді саме лиш змислове самолюбство єсть принукою до всіх його живійших почувань та відрухів; що той час лише в одиноцій можливости названої принуки сам себе цілковито пізнає і розуміє; і що він завдяки тому ясному розумінню своєї істоти в тій своїй живій сущности, знаходить глибокі основи та свою нічим ненарушиму силу.

З нами йде час, більше як в котрій иншій добі, від коли почалася історія світа, велитенськими кроками. На протязі тих трьох літ, які минули від того мого толкування біжучого часу, той період якось зовсім скінчився та минувся. Якесь самолюбство, в своїм цілковитім розвою, само себе знищило, затративши тим самим себе і свою самостійність; а що воно добровільно не хотіло поставити собі иншої мети як само себе, то зовнішній примус накинув йому ту, чужу ціль. Хто раз взявся толкувати свій час, той мусить своїм толкованням йти за ним дальше, о скільки він має своє продовження; таким чином стає моїм обовязком перед тою самою публикою, перед котрою я назвав щось теперішностю, проголосити його минулим, після того як воно перестало бути теперішністю.

Що втратило свою самостійність, втратило разом з тим змогу вмішуватися в хід часу і по своїй волі означувати його зміст; його час і волю само в своїм часі розвязується чужою силою, що розпоряджає над його долею о скільки воно хоче утриматися в тім своїм становищі; від тепер воно не має вже ніякого власного часу і числить свої роки після подій та періодів живших народів та держав. Воно могло би піднестися з того стану, в якому весь дотеперішній світ усунений з під його самодіяльної власти і в якому йому лишається хиба слава послуху, — але тільки під такою умовою, що отвориться перед ним новий світ, з якого створенням воно розпочало би новий і власний період в часі і виповнило би його своєю дальшою творчістю; одначе, раз воно підчинене чужій силі, той новий світ мусів би бути таким щоби та сила не мала до нього доступу і ніяким чином не міг збудити її заздрости, а навіть, щоби та сила з огляду на свою власну користь не клала йому ніяких колод під ноги в його розвою. Колиб отже мав бути так уладжений світ як засіб для створення нового часу, для покоління, що втратило свою дотеперішню сущність, і свій дотеперішній час і світ, то після всестороннього толкування міг би навіть можливий час той світ покликати до життя.

Отже я з свого боку думаю, що такий світ єсть, і се єсть мета моїх промов показати вам його істновання та правдивого його власника, поставити перед вашими очима його живий образ і подати засоби його створення. Таким чином стають ті промови продовженням колишніх викладів про теперішній тоді час, відслонюючи нову епоху, яка має і мусить прийти після знищення царства користолюбивости через чужі сили.

Поки я одначе зачну свою роботу, мушу вас просити, аби ви мали на увазі, — щоби ніколи не уступити з виду, та погодилися зі мною, — де і на скільки се потрібне — на таких пунктах:

1. Я говорю до Німців і про Німців, не признаючи і на боці полишаючи та відкидуючи всі ті роздільні ріжниці, які нещасливі події поробили від століть в нації. Ви, шановні слухачі, є вправді для моїх очей першими і безпосередніми заступниками, які мені упритомнюєте любимі національні черти і видимим огнищем, в якому запалюється вогонь моєї бесіди; але мій дух збирає образовану частину цілої німецької нації, з усіх країв, в котрих вона поширена, бере на увагу і думає про спільне положення та обставини нас всіх, і бажає, щоби бодай одна частина живої сили, якою вас можуть натхнути мої промови, лишилася також в цілій відбитці, що дістачеться неприсутним, щоби жила в ній та на всіх місцях запалювала німецькі уми до рішучости і діла. Лише для Німців і про Німців, сказав я. В своїм часі ми покажемо, що всяке инше означення єдности чи національна сполука або ніколи не мали значіння і не були правдивими, або, колиб були мали, що ті обєднуючі пункти є знищені нашим теперішнім положенням та видерті нам, і не можуть ніколи повернути; і що лише спільна прикмета німецькости може нам дати змогу відвернути упадок нашої нації в злиттю її з заграницею і дати нам щось само в собі спочиваюче, нездатне до якої небудь залежности. З хвилею, коли ми се зрозуміємо, зникне для нас зовсім позірна суперечність того твердження з иншими обовязками та справами, які уважається за святі.

(Продовження буде).

*) Ці промови появилися перший раз друком в 1808 р.

товариства зайнявся справою Східної Галичини після чого на повній нараді Комітету принято одноголосно постанову обстоювати самостійність галицької держави. Цю постанову подано до відома англійського уряду.

Французька Ліга оборони прав людини за незалежністю Східньої Галичини.

Варшавський „Robotnik" в передовиці з 12. лютого приносить резолюцію французької Ліги оборони прав людини і громадянина, яку помістив офіціяльний бюлетин цеї Ліги з дня 10. січня. Резолюція ця звучить (подаємо дослівно за „Robotnik-ом"):

„Ліга оборони прав людини зваживши, що в листопаді 1918 р. Східна Галичина уконституувалася як самостійна держава по думці права, яке прислугує народам розпоряджатися самим рішати про свою долю;

зваживши, що Польща виповіла зараз анексійну війну новій державі та що дійсно 25. червня 1919 р. мирова конференція уповажнила Польщу до військової окупації Східної Галичини, застерігаючи суверен для цего краю союзним державам;

зваживши, що Польща використала право військової окупації, признане їй в цїли узурпування для себе суверенности з цілою брутальністю, розстрілюючи Українців без суду, накладаючи податки і контрибуції, змушуючи населення давати рекрута, кольонізуючи край польськими селянами і т. д. жадає:

1) щоби союзні держави створили орган контролі, який стеріг би виконування прав, звязаних з окупацією;

2) щоби згідно з ухвалою Союзу народів з дня 27. вересня 1921 визначити політичний статут Східної Галичини французьким урядом у порозумінню із союзними державами

3) щоби статут згідно з волею величезної більшости мешканців узнав самостійність української держави, яка оголосила свою незалежність 9. листопада 1918 р., знищену тільки шляхом насильства.

Цей внесок ухвалено і вислано до французького уряду, до преси, до Союзу народів, до французького звязку приятелів Союзу народів і до польського товариства оборони прав людини і горожанина".

Анґлійці про східно галицьке питання.

Відомий анґлійський журналіст Дільон, що побував у Польщі та мав нагоду познайомитися з відносинами в Східній Галичині, помістив у журналі „Fortnightly Review" велику статтю про Европу в обличчю більшевизму, де між иншим згадує і про Східну Галичину:

„Будівничі нової Европи наче навмисне творять і залишають руйнуючі осередки то тут то там на континенті, які може завважити кождий, хто тільки вміє дивитися. Я приміром, не маю найменчого сумніву, основуючись на тому, що сам бачив і чув, що з приводу залишення цих осередків, а також з приводу неусталення східних кордонів Польщі, біжучий рік принесе великі заворушення в Східній Галичині, бої між українським і польським військом, а може навіть нову війну між Польщею і совітською Росією. Мабуть в канцеляріях союзників нема ніяких припущень в тому напрямі. А я вважаю Східну Галичину тереном, на якому правдоподібно буде захитаний мир, який творці версайського договору принесли стомленим війною народам. Справа Східної Галичини в скорому часі розвинеться в польсько російську суперечку".

Протягом січня ц. р. поміщено в „Manchester Guardian" пять великих статей посвячених східно-галицькому питанню. В них горячо обстоюють українські зусилля до дефінітивного вирішення цеї справи.

Східна Галичина і західньо-европ. преса.

Зацікавлення справи Східньої Галичини найшло останніми часами гучний відгомін в західньо-европейській пресі. І так: „Франкфуртер Цайтунг" з 27. січня ц. р. помістила передовицю д-ра М. Лозинського, яку передрукував „Прагер Тагеблят" з 29. січня. Медіолянський часопис „Іль Секольо" з 16. січня виступив в статі п. з. „Східна Галичина" в обороні східньо-галицької державности. Чимало статей на тему східньо-галицького питання появилося в юго-славянський пресі. Між иньшими „Обзор" з 21. січня помістив протест Української Національної Ради проти чесько-польського договору. В трьох чергових числах помістила статі в обороні державности Східньої Галичини „Народна Політика". „Католіцкі ліст" з дня 30. січня пише про надужиття польського уряду над православною церквою на Волині і Холмщині. В кінці „Обзор" з 26. січня помістив розмову свого співробітника з представником західньо-української пресової агенції, в якій простує тенденційні польські інформації про Східню Галичину. В статі присвяченій східньо-галицькому питанню, яку помістила парижська „Ер Нувель", говориться, що справа Східньої Галичини мусить бути негайно вирішена. Панування Польщі в Східній Галичині не лежить в інтересі Франції, яке стоїть в обличчю здійснення української державности.

В тій самій справі висловлюється „Пті Парізієн", який думає, що до заключення анґлійсько-французького охоронного союза треба докладніще означити кордони Східньої Галичини.

Звязь поміж справою Вильна і Східньої Галичини.

Львівська „Хвіля" доносить, що варшавські політичні круги одержали з Анґлії запевнення, що не може бути й мови про те, щоби Анґлія згодилася на цілковите прилучення Східньої Галичини до Польщі. Льондон ставить справу Східньої Галичини в залежність від способу розвязання справи Вильна. Проти прилучення Східньої Галичини до Польщі виступили в Анґлії ліберали, промисловці і соціялісти.

Краківський „Час" про Вильно і Східну Галичину.

В одному з чисел краківського „Часу" з січня читаємо між иньшим:

„З певного жерела довідуємося, що становище анґлійського уряду в справі Виленщини в повні ясне. Анґлія рішуче протестує проти анексійної програми. За єдиноможливий спосіб вирішення справи середущої Литви вважають так федерацію. Очевидно, не можна тепер говорити про ті заходи анґлійського уряду, які він примінить на випадок розвязання справи в супереч його бажанню. На всякий випадок ситуація дуже поважна. З поглядом анґлійського уряду згоджується також Франція. Анґлійські політики впевняють, що так дивиться на справу цілий світ.

Що до Східньої Галичини, то хоч становище Анґлії в цій справі не є зовсім негативне для Польщі, всеж таки треба рахуватися з тим, що будуть звертати увагу рівночасно на розвязку виленської справи, а також на взаємини Ковна з Польщею".

Присилайте жертви на будову памятника ІВАНА ФРАНКА до Краєвого Союза Кредитового Львів, Ринок 10., ч. вкл. ин. 40.000.

Перед конференцією в Ґенуї.

Справа участи Америки в конференції.

В міру, як наближається речинець скликання ґенуенської конференції, яка має розпочатися дня 8. марта, повстають та зростають трудности, що грозять відложенням конференції. Одною із важнійших трудностей є справа участи Америки в цій конференції.

Участь Америки в конференції, — коли вона має справді занятися оздоровленням і відбудованням знищеної війною Европи — ця справа неабиякої ваги. Тимчасом Америка до займає вичікуюче становище і не висказала ще своєї думки що до своєї участи в конференції. Останні телеграми доносять тільки, що публична опінія Зєдинених Держав заявляється за відложенням конференції, на що мають прихильно дивитися і президент Гардінґ і цілий кабінет. „Daily Chronicle" доносить з Вашінґтону, що Америка не видасть правдоподібно ніякого рішення в справі своєї участи в ґенуенській конференції перед ратифікацією трактату в справі розоруження.

Також „Temps" приносить звістку, що заграничний уряд Зєдинених Держав повідомив усі держави, що не може вислати своїх представників до Ґенуї на день 8. марта, бо є занятий ратифікацією ухвал вашінґтонської конференції.

В тій справі доносить бюро Райтера з Вашінґтону: В Білім Домі заявлено: Причиною відложення рішення, що до евентуальної участи Зєдинених Держав в ґенуенській конференції це брак офіціяльних інформацій про цілі і завдання цьої конференції. Коли інформації що до програми наспіють до Вашінґтону в речинци, уможливлюючім назначення американських представників, в урядових колах мають переконання, що Зєдинені Держави навіть по одержанню в потрібнім часі конечних відомостей, не візьмуть участи в конференції в офіціяльнім характері, о скільки би вона мала відбутися дня 8. марта.

Передконференція малої антанти в Білгороді.

Як довідується „Matin" около 20. ц. м. зберуться в Білгороді представники малої антанти на конференцію. Метою цієї конференції має бути уложення госпо-

М. ВОЗНЯК.

Дві вистави Моліерового „Тартіфа" на нашій сцені.

В середу й четвер минулого тижня приєднався наш театр до всього культурного світу, що святкує цього року тристалітню річницю уродин найбільшого драматурґа Франції — Моліера. Виставлено його пятиактову комедію „Тартіф" у дуже гарнім перекладі Володимира Самійленка.

Цей твір Моліера це перша частина його знаменитої трильоґії, беручи останнє слово в ідейнім розумінню, бо всі три частини вяже обурення Моліера на сучасне йому французьке громадянство, в першій мірі столичне. Коли в „Тартіфі" бичмюював Моліер сучасних собі єзуїтів і релігійних лицемірів узагалі, в другій частині трильоґії „Дон Жуані" змалював він моральну гниль сучасного собі дворянства, а в третій частині з невластивою назвою „Мізантроп" вивів ідеаліста, що хоч розчарований в людях, любить людськість, неварту цієї любови. Ідейна трильоґія Моліера це вершок його творчости, а найкращий з неї „Тартіф" не заразом найкращий твір французької драматичної літератури.

Зміст „Тартіфа" зовсім нескладний. У сімї доброго, але самовільного й наївного Орґона живе Тартіф, що своєю мистецькою лицемірностю зачарував свого господаря та його матірь — паню Пернель. Хоч решта сімї зрозуміла добре лицемірство Тартіфа, одначе її упімнення й перестороги не тільки не мають бажаного успіху, але й викликують зовсім противні наслідки у засліпленого Тартіфом Орґона, що постановляє віддати за нього свою доньку Маріяну, яку обіцяв передтим видати за Валєра, що кохає Маріяну й має її взаїмність. Акція осягає свій вершок у тім моменті, коли Орґон, не давши віри виясненням свого сина Даміса, що підслухав любовні освідчини Тартіфа своїй матері Ельмірі, просить Тартіфа як найчастійше бувати з жінкою й записує йому. як свому будучому зятеви, увесь свій маєток. Щоб рятувати щастя Маріяни, вимолює її прислужниця Дорина, що й досі мала в своїх руках пляни визволення Маріяни від дурного задуму батька, у Ельміри використати пристрасть Тартіфа до неї. Ельміра ховає чоловіка під стіл і призначує сходини Тартіфови. Коли справа вже має прийти до поцілунку й обіймів, вилазить зпід стола Орґон і проганяє лицеміра з дому. Один невірний Тома вже повірив, але в святість Тартіфа вірить далі сліпо пані Пернель. Одначе Тартіф дає швидко також їй нагоду пізнати правду. Він посилає судового пристава Лояля списати маєток Орґона й вигнати його з хати, записаної на Тартіфа. Запізно приходить Орґон до пізнання, в які сіти він попав. Тартіф і злодій і доносчик. Він украв у Орґона папери державного зрадника, що переховувалися у нього, й доніс про це королеви. Надбігає Валєр і радить Орґонови утікати з цієї причини, даючи йому на це гроші. Одначе коли Орґон має вийти з хати, надходить Тартіф, що стримує його. З ним разом являється поліцай. Здавалосяб, що Орґон задушиться в сітях, в які замотав себе, а затриюмфує лицемірство й підлість. Та діється инакше. Розвязка комедії відбувається при помочи „deus ex machina", відомого в старогрецьких траґедій. Замість арештувати Орґона поліцай арештує Тартіфа, бо такий приказ дістав від короля, котрий пізнав, який великий шахрай і злочинець — святець Тартіф. Серед загальної радости благословить батько доньку на шлюб із Валєром.

Висока літературна стійність комедії міститься в її мистецькій будові. Два перші акти — це експозиція акції. Артистичностю цієї експозиції захоплювався Ґете. „Для того, щоб драма була сценічна, — каже він до Екермана, — треба, щоб кожда сцена, кожде положення мали змисл і значіння самі по собі й крім того, щоб вони відкривали перспективу на ще важнійші положення. Щодо цього „Тартіф" — високий зразок для наслідування. Пригадаймо першу сцену „Тартіфа". Яка артистична експозиція дії! Коли хочемо вистудіювати тайну, як треба вражати глядача, мусимо звернутися до Моліера".

Головною дієвою особою комедії є Тартіф. Це лицемір і інтриґант із скритою енерґією й холодним обраховуванням, але з мягкими манерами й гарним зверхнім виглядом, аби тим лекше вкрадатися в жертви своїх інтриґ, здатний підмічувати слабі боки людської душі. Він швидко орієнтується в домі Орґона, що ціла сімя розбилася на два табори: за ним господар дому та його мати, а проти нього всі инші: молодь з Ельмірою та її братом Клеантом. При помочі пані Пернель він вносить охолодження відносин між чоловіком і жінкою, підбурює Орґона проти Клеанта й шукає нагоди, щоб усунути з дому

здоровлю неструдженого робітника так некорисно, що від 6 неділь лежить в ліжку під лікарською опікою д-ра І. Курівця. Знаючи кріпкий його організм, маємо повну надію, що свою недугу перейде наш шановний визначний Громадянин без наслідків і в короткім часі верне у здоровлю назад до праці, якою так відзначається, чого йому від цілого українського громадянства щиро бажаємо.

Недуга митрополита Шептицького? Польські часописи приносять звістки, „оперті на певних інформаціях з українських еміґрантських кол в Америці", що на здоровлю митрополита Шептицького, котрий перебуває під цю пору в Зединених Державах, відбилися сильно перебуті труди в подорожі до Америки. По тим інформаціям митрополит Шептицький має відїхати до Парижа на лічення.

— Клепоти з воєводами. Ходять слухи, що дотеперішний львівський воєвода Ґрабовскі має в короткому часі уступити, а на його місце прийде теперішний директор львівської поліції д-р Райилендер. Клопіт тільки в тому, що покищо нема ким заступити його на становищі директора, бо дотеперішний кандидат Пайончковскі не входить більше в рахунок, а то через непорозуміння з вищою владою, коли його хотіли настановити референтом у станиславівському воєвідстві.

— „На кресах". (Правдива подія). В однім місточку вернув польський ксьондз дуже подражнений з села, а заставши дома гостя з більшого міста, став перед ним ось так репетувати: Кажуть, що ми творимо „на кресах" велику силу, а то все неправда. Послухайте тільки. Нині взивають мене на село, щоби я похоронив парохіянина. Я ніколи його не бачив і не знав. Він ходив там завсе до церкви, належав до всіх українських організацій, був горячим українським патріотом, а коли настала українська війна, пішов в українську армію. Потім покликано його до польського війська, але він укривався через все літо десь по полях і лісах і не ставився. Аж коли постуденіло, вернув до дому і ховався тут, як міг. Вкінци захопив його жандарм в хаті, а найшовши його скритого під ліжком, борикався з ним і пробив багнетом. Нині призвано мене на похорон. Приїхавши туди, застав я зібране демонстративно ціле село з всіми хоругвами і прапорами, тай руського священика, котрому не міг відмовити участи. Я відчитав коротко мої молитви в хаті і церкві, а руська відправа пішла довга і торжественна при величавім співі сільського хору і при живій участи народу. Я виглядав лише малою прищіпкою руського обряду. На цминтари прошено мене ще, щоби я сказав прощальне слово. І слухайте, я мав величати того, що все життя сторонив від нас, а жив цілою душею для України! Розуміється, я відмовив. Тоді звернулися люди до руського священика, але на даний мною знак залишив і він промову. Ось бачите, які наші відносини. Держимося тільки на силу, бо попирала і попирає нас наша адміністрація..,

— Ревеляції ренеґата. Відомий ренеґат д-р Евген Барвінський, якого виреклася неподавно рідня, почав у „Вечорній Ґазеті" друк сензаційних на його думку ревеляцій про „українські сни о могучости". На ельокубрації ренеґата не зверталиб ми уваги, якби не характеристичний посмак скандалю, що отруйним чадом окутується довкола індівідуальности цього „бадача". Не хто инший а він мов ведений местною рукою Немезіди скинув з педесталю героя славного колись письменника і конспіратора Зиґмунта Качковского. Зробивши таку „вовчу прислугу" своїй „новій вітчині" заповідає такуж своїй... старій, покинутій.

— З театру. Щоби познакомити шкільну молодіж з найкращими музичними песами, уладжує Народній Театр Українська Бесіда в найблищім часі підчас недільних пополудневих вистав цикль представлень з оперового і побутово-співного репертуару. Як перша така вистава йде в неділю 19. лютого ц. р. о год. 3-тій попол. „Катерина", опера Миколи Аркаса. Опера ця йде при співучасти Т. Бесарабова і найкращих сил театру. Білети по 150 мп. продається в „Народ. Торговлі".

„ЕКОНОМІЧНИЙ ВІСТНИК".

НАША КООПЕРАТИВНА ОРГАНІЗАЦІЯ І НАДБУДОВА.

Повітові союзи кооперативні.

Започаткована ще з початком 1921 р. комітетом організації кооператив (КОК), істнуючим при Краєвім Союзі Ревізійнім у Львові, відбудова і реорганізація українських кооператив в Галичині, посувається поволі вперед. Числячися з цим, що сучасні повоєнні відносини з заливом паперового гроша і з його обезціненням та змінені політичні обставини спричинили великі переміни в економічній організації — особливо в дрібнокредитовій, що у нас переважала, комітет організації кооператив звернув в першу чергу свою увагу на реорганізацію кооператив першого ступня себто льокальних.

Вислідом нарад було виготовлення і оголошення взірцевого статута господарсько-споживчої спілки, кооперативи з обм. пор. пристосованого вже до теперішніх змінених відносин. Що така зміна в організації була конечна, доказом цього, що новоповстаючі місцеві кооперативи основуються на підставі згаданого вище взірцевого статута і що в істнуючих вже кооперативах бачиться змагання достроїти свою діяльність якраз по постановам нового взірцевого статута.

Загально відомо, що досі переважала у нас дрібно-кредитова організація кооперативна. Для порівнання подаємо стан з перед війни. По останньому, що вийшло друком, звідомленню Краєвого Союза Ревізійного за рік 1911, число членів цього союза виносило з кінцем 1911 р. 511, з чого 320 кредитових, а 191 некредитових кооператив зі 165.293 членами, в тому самих селян 127.511 (= 77%). Окромі цього було около 400 українських райфайзенок з чисто льокальним характером під патронатом краєвого виділу. Що українські кооперативи були економічно слабі, вказує на це високість уділів (паїв). І так 2 кооперативи (1 кредитова + 1 некредитова) мали уділ по 1 К 3 (1 + 2) по 2, 44 (10 + 34) по 5 К, 308 (194 + 114) по 10 К, 106 (79 + 27) по 20 К — решта вищі уділи — так що на 511 кооператив аж 357 або 66% мало уділи до 10 К. Сума всіх уділів виносила у 511 кооперативах 5,748.467·59 К. Фонд резервовий виносив тоді 1,268 840·59 К, а вкладки до обороту 26,600.048·37 К. Стан використаних кредитів (користало всего 376 кооператив) виносив 12,052.253·96 К. — Чужі капітали у вкладках, затягнених позичках і в товаровім кредиті виносили 39,237.051·44 К. Відношення власного майна до чужих капіталів представлялося як 1 : 5·59. Власне майно виносило 15·17 проц. оборотового капіталу. Капітал оборотовий (власне майно і чужі капітали) виносив 46,254.359·62 К. Уділені позички виносили 35,032.568·23. Процентова стопа виносила 4·5 проц. до 9 проц. Недвижимости мало 1 30 кооператив на загальну вартість білянсову 4.335.355·36 К.

Повищий стан нашої кооперації в Галичині з кінця 1911 р. тільки незначно змінився до половини 1914 р., коли число істнуючих тоді кооператив можна означити на понад 700 (без 400 українських райфайзенок патронацьких) з числом членів около 200.000.

Воєнні події зробили великі виломи в нашій кооперації. Багато менших кооператив (майже всі райфайзенки) заникло зовсім безповоротно, ще більше число (особливо дрібно-кредитових) жиє тільки на папері. Який є сьогодня цифровий стан наших кооператив, цього не знає навіть Кр. Союз Ревізійний. З останнім відновило правильні зносини около 350 кооператив, а приблизно таке саме число давних і ново-основаних ще не дали йому знати про своє життя. В кождому випадку нинішне число українських кооператив (без патронацьких райфайзенок, що зовнішними умовами засуджені на ліквідацію), не переступає числа 700, отже є менше як в хвилі вибуху війни.

Очевидно, що в наслідок обезцінення теперішньої валюти і відомих політичних подій, що здержали або спинювали нашу кооперативну працю, сучасний стан наших кооператив є дуже мізерний і треба довгої витревалої праці, щоби ми здобули знова цю пропорцію відносно до неукраїнських кооператив в Галичині перед вибухом війни, коли ми творили около 30 проц. всіх кооператив, около 10 проц. уділів і фондів резервових та около 18 проц. вкладок в порівнанню до польського Związku słow. zarobk. i gosp. (Москвофільська кооперативна організація „Русскій Ревізіонный Союзъ" числила перед війною около 100 кооператив, здебільша дуже дрібних, що сьогодня в більшости не істнують).

Як вже сказано, для змінених відносин виготовлено майже універзальний статут господарсько-споживчих спілок (кооператив першого ступня), що поставили собі за мету підносити заробок і господарство членів, а також їх культурний уровень через основування читалень, бібліотек, викладів, курсів, аматорських представлень і т. д. Робота кооперативи згаданого щойно типу обіймає не тільки царину споживчу, продукційну та кредитову, але також і ці царини життя, на яких досі працювали тов. „Просвіта" і тов. „Сільський Господар", який рішив перетворити свої кружки на кооперативи по згаданому пляну.

Відомости з краю стверджують, що кооперація на місцях поволі відроджується, лишень відчувається брак відповідно вишколених сил. Треба отже курсів для кооператорів і ще раз курсів і то по можности в кождому повіті.

Для приспорення власної готівки високість уділів означується звичайно на 1000 Мк., або і вище. Старі кооперативи радять собі в цей спосіб, що від нових членів жадають більше уділів, часто сто по парітетному курсі.

Та найважніще це, що ми по раз перший приступили до правильної кооперативної надбудови. У нас не було досі зовсім кооперативних союзів. Істнуючі т. зв. союзи фахові (Кр. Союз Кредитовий, Народна Торговля, Кр. Союз господ. торгов. спілок, Кр. Союз збуту худоби у Львові і Кр. Союз господ. молочарський в Стрию) були і є звичайними кооперативами першого ступня, що обслуговували инші кооперативи. Організація йшла з гори, а не органічно з долу в гору, а в додатку була сцентралізована у Львові, що відбивалося відємно на дальшій періферії.

Комітет організації кооператив виготовив і видруковав взірцевий статут кооперативи: Повітовий Союз господарсько-споживчих кооператив, кооператива з відповідальностю уділами (можна одержати в Кр. Союзі Ревіз.), що має злучити в одну цілість наші кооперативи певного господарського району, не вяжучися межами політичних, чи судових повітів, ані осідками урядів.

Метою союза є поширювання кооперативних ідей та попирання діяльности своїх членів, якими можуть бути тільки кооперативи. До переведення цеї мети буде союз:

а) поширювати кооперативні ідеї літературою, лекціями, викладами, кооперативними курсами, школами для образовання кооператорів і їх родин, кооперативними святами і виставами, фундуванням та уділюванням стипендій на образування кооператорів і скликувати економічні зїзди, анкети та конференції;

б) приєднувати для союза істнуючі в окрузі кооперативи і основувати нові, давати їм правну і фахову допомогу і провірювати їх діяльність через інструкторів і люстраторів;

в) утримувати для членів союза і тільки на їх користь вести гуртові склади засобів поживи і предметів домашнього і рільного господарства та тих предметів, що потрібні членам союзних кооператив для ведення їх господарства і зарібкових підприємств та ці товари купувати і продавати;

г) перетворювати способом фабричним і промисловим продукти на користь своїх членів і в тій цілі основувати і вести відповідні фабрики і підприємства;

ґ) будувати доми та купувати, арендувати і винаймати будинки, фабрики, варстати і землю на користь своїх членів;

д) приймати капітали до обороту за умовленим опроцентуванням на користь своїх членів;

е) давати тільки своїм членам грошеві і товарові кредити та посередничити в добуванню цих кредитів в цілі збільшення оборотових капіталів своїх членів;

з) заступати інтереси своїх членів перед урядами;

Членські права набувається предложенням фірмово підписаної заяви приступлення в члени і принятям кооперативи дирекцією союза.

Високість членського уділу означується довільно. Число уділів необмежене. Кождий член союза має декларувати і вплачувати таке число уділів, якеб рівналося половині суми, що її член союза побрав від власних членів. Для означення цих обчислень береться рахункові дані останнього білянсу члена союза. Кооперативи иншого типу, чим господарсько-споживчі, вплачують як члени союза найменше оден уділ. Уділи вплачується в цілости при зголошенню в члени союза. Члени союза беруть участь в загальних зборах через своїх повновласників. Право пасивного вибору мають всі члени союзних кооператив. Кождий союз вступає в члени Кр. Союза Ревізійного, піддається його ревізії і вказівкам. Союз має належати до цих Краєвих союзів, які вкаже Кр. Союз Ревізійний як краєві централі для даної галузи діяльности повітового союза, до тов. „Просвіта" у Львові і до Краєвого тов. госп. „Сільський Господар" у Львові та

в відношенню до всіх тих інституцій буде користати з прав і виконувати обовязки, предбачені їхніми статутами і правильниками. Постанови про органи союза, їх компетенцію, книго і діловодство поминаю, бо вони подібні, як в инших кооперативах.

В нашій кооперативній організації робимо як раз значний крок в перед і зближаємося до часу, коли створивши повітові союзи, створимо останню надбудову, центральні союзи союзів, так, що доперва тоді наша кооперація одержить правильний людський вигляд. Для вічної памяти зазначую, що перший повітовий союз кооперативний на Галицькій Україні основано з кінцем мин. місяця в Заболотові пов. Снятин на підставі згаданого щойно статута; статут цього союза, що на його чолі станув б. учитель п. Марчук, знаходиться в реєстрації в окружному суді в Коломиї. Кромі цього робляться заходи в Перемишлі (дир. „Віри" д-р Кормош), в Стрию (дир. Молочарського Союза п. Павлюк) і в Яворові (дир. Пов. Торг. Спілки Народний Дім п. Ширба) для обєднання кооператив цих районів в повітові союзи. Решта краю — між ними такі важні центри як Чортків, Копичинці, Тернопіль, Золочів, Броди, Сокаль і т. д. — поки що не проявляє в тому напрямі ніякої роботи. А треба робити, бо грозить нам не тільки політичне, але і економічне поневолення.

Кр. Союз Рев. веде не лишень ревізію (тепер на основі уповноваження варшавського мін. скарбу (ради кооперативної) з 6/2 1922 В. 447 з важністю до 6 серпня 1922), але й кооперативну пропаганду і організацію, хоч його фонди на цю ціль більше чим нужденні. Бажано, щоби його останню роботу переняли рухливіші одиниці на провінції. Маю надію, що на загальні збори Кр. Союза Ревіз. у Львові в дни 24 марта 1922 р. явиться багато охочих кооператорів і що цей день буде днем не тільки перегляду наших сил, але початком сильнішої кооперативної праці.

Д-р Степан Баран.

Бруттова ропа.

Після часописних звісток ціну ропи так званої брутто на січень 1922 р. означив польський уряд на 160.000 мп. за цистерну, т. є половину ціни ропи нетто (320.000 мк). Бруттовці домагаються однакової ціни за ропу нетто і брутто. Польська влада хоче на це згодитися, але рівночасно задумує наложити на бруттовців податок в висоті половини ціни ропи. Як звісно, власниками ропи брутто є багато Українців східної Галичини, котрим в цей спосіб зменшується їх доходи з очевидною втратою для національного майна.

Курси заграничних валют. Львівська неофіціяльна біржа нотувала дня 16. ц. м.: американські доляри 3.500—3.510, одинки і двійки 3.400—3.410, канад. доляри 3.300—3.320, одинки і двійки 3.100—3.120, нім. марки 17.40—17.50, сотки 17.00—17.10, дрібні 16.70—16.80, леї 24.50—25.00, дрібні 23.00—24.00, чеські корони 63.00—63.20, австр. тисячки 1.200—1.500, сотки 125—150, 50 коронівки 55—80, 20-коронівки 22—27, 10-кор. 10—15, 1-ки і 2-ки 0.80—1.00, карбованці (за 100) 2—2.30, гривни (за 100) 4—7, франц. франки 275—285, фунти штер. 14.000—14.200, шв. франки 620—650. Золото: 20 кор. 12.700—12.750, 20 марківки 13.800—14.000, 10 рублівки 16.200—16.500, доляри 3.350—3.400. Срібло: Австр. корони 230—242, гульдени 620—630, рублі 930—950, копійки 4.20—4.50, амер. доляри 1.650—1.660, канад. доляри 1.450—1480, леї 205—216.

Жіноча спілка промислова „ТРУД" у Львові,

Раш... 33. — Власний дім.

РІДНИЙ ПРОМИСЛ.

Львів, у лютім 1922.

П. Т.

У відповідь на численні дописі і допити з богатьох сторін нашого краю рішилися ми, по довгій і зрілій провірці справи, покликати по всіх українських місточках і містах, подібні як наша, жіночі промислові спілки до життя.

В тій цілі поміщуємо цей відзив і нарис пляну ділання та поручаємо нашим членам і прихильникам рідного промислу вибрати найдальше на послідну перед мартом неділю по богослуженню **організаційний комітет** з 5—7 осіб, який вибере з поміж себе предсідательку і секретарку як президію і на дальших своїх засіданнях протягом місяця марта ухвалить та виконає отсі початкові завдання:

1. Роздобути відповідний капітал, евентуально одну третину випозичити. Наняти бодай одну кімнату по змові в ринку на поміщення. Тут можливе приватне відступлення з евентуальною заміною.

2. Основати і вареєструвати жіночий кооператив на уділах найменше по 2000 мп., на відповідно справленім взірцевім статуті, виданім Кр. Союзом Ревізійним і поученнях в Господарсько-Кооперативнім Часописі. Тут вистане 10—12 членів-основателів.

3. Винайти і завгодити (20—30.000 мп. на місяць) хоч одну добру кравецьку силу і приняти 2—3 учениці, евентуально помічниці.

4. Закупити, евентуально випозичити дві добрі машини до шиття, 2 фігури, 1—2 журналі, один довгий кравецький стіл, простору шафу та инше урядження.

5. Повідомити громадянство свого міста, в першій половині марта, оголошеннями на мурах та в наших часописах про отворення з днем 1. квітня ц. р. жіночого кооперативу в цілі виконування жіночих і дітових уборів, всякого рода білля, перерібки і направок всякого убору і плаття та вкінці торговлі готовими виробами, кравецькими додатками, полотнами, нитками і т. п.

6. Донести нам про склад організаційного комітету з точними адресами і вкінці підняти найдальше з днем 1. квітня ц. р. щиру і хосенну працю.

Віримо, що подані тут в нарисі завдання не легкі до переведення, однак, хоч тяжкі, то можливі і ми віримо також, що щире наше жіноцтво, яке в послідних часах виявило таку рухливість, знайде в собі на стільки сили, хочби і при помочі мужчин, щоби це важке в наслідки діло власного одягництва переняти в свої руки. Памятаймо, що не сотки міліонів, а грубі міліярди видаємо рік річно за наші одяги, які у великій мірі потапають в кишенях чужих і ворожих нам людий, і готовмося це побороти.

Подаючи це наше підприняття під розвагу і до переведення в діло нашому жіноцтву і всему громадянству, просимо ще раз всіх щирих людий віднестися до него прихильно і з твердою вірою в хосенний і доконечний його успіх.

1—2 **Управляюча Рада „ТРУДУ".**

АДВОКАТ

Д-р Степан Баран

веде канцелярію

у Львові, ринок 10, І. пов.
(дім тов. „Просвіта").

З судової салі.

Засуд на о. поката Куницького.

Дня 14. лютого с. р. відбулася в тутешньому карному суді секції III. розправа проти крилошанина о. Леонтія Куницького, обвинуваченого о злочин обиди чести поліційного функціонаря в службі (§§ 312 і 314). По зізнанням свідків, урядників магістрату, які були делеговані реквірувати метрики в святоюрській канцелярії, о. Куницький мав відізватися до одного з них, Янклевіча, що „через помилку" взяв зі стола шапку о. Куницького, тими словами: „Я констатую, що тут поповнено крадіж, я найшов шапку в руках урядника поліції". І мимо звернення йому уваги, що це сталося „помилково", о. Куницький повторив ці слова, в чому той урядник добачив обиду своєї чести.

Що до самого факту реквірування метрик, то суд признав, що вона відбулася неправно, при чому сам судія зганив магістрат за його нездарність. Але за повищі слова засудив суд о. Куницького на 14 днів арешту без заміни на грошеву кару.

Оборонець д-р Глушкевич вніс зажалення неважности.

✝ Посмертні згадки.

о. Анти Стельмах завідатель Угорська, стрийського деканату, помер дня 13 лютого с. р. в 30 році життя а 6 священства. Покійний в д. значаючий ученик стрийської гімназії, визначний богослов, помішував свої праці в „Ниві" і видав окремою книжкою „Теїстичний світогляд" та в рукописях полишив богато цінних праць царини богословських наук. Рівнож видав він будучи ще питомцем „Богословський Альманах" працю, яка свідчила про велику начитаність і глибоке знаннє покійника. Як душпастир полишив по собі найкращу память доброго пастира і патрістичного громадянина. Вічная йому память!

о. Левицький Василь, парох Блюдник, брат президента Д-ра Костя Левицького вмер 10 лютого с. р. в 58 році життя а 32 священства. Покійник брав живу участь в народній роботі, був люблений сусідами і парохіянами, яких не опускав весь час важких боїв під Станиславовом і Галичем. В часі брусилівської офензиви військо зовсім зруйнувало його, лишився без церкви, без дому, навіть без одежі. Бідував важко, та набавився тифу, сповняючи свої обовязки. В. Й. П.

ЖЕРТВИ.

Пресовий фонд.

На пресовий фонд української невалежної преси вложили в марках п.: д-р Володимир Бачинський Львів 10.000 кличе: д-ра Секелу Романа Перемишль, А. Терпеляка Львів, д-ра Мих. Терлецького Дрогобич, д-ра Івана Ганкевича Коломия, д-р Лесь Кульчицький Львів 5000, кличе д-ра Зенона Левицького прим. шпиталя Коломия, Івана Ткачука Онуфрія власника Пядик, о. Демян Лопатинський 3000, кличе о. Андрія Пеленського пароха Лисятич, о. Гр. Калимона пароха Горудсько, о. Ів. Винницького пароха декана Заловець, д-р Іван Куровець Львів 3000, кличе д-ра Маріяна Паньчишина, д-ра Івана Бережницького, д-ра Бронислава Овчарського і д-ра Луку Сафіяна у Львові, д-р Альфред Говикович 10000, кличе д-ра Гриця Гарматія Теребовлі, д-ра Ізидора Голубовича Плотиничі, д-ра Гвоздецького Евгена Львів.

✝

ПОМИНАЛЬНЕ БОГОСЛУЖЕННЯ

за упокій душі бл. п.

Свящ. ВАСИЛЯ ДАВИДЯКА

пароха першої міської церкви Успення Пр. Д. Марії, відбудеть ся в тій же церкві дня 20 лютого с. р. о год. 9. рано, на яке всіх Вп. Членів Ставропігійського Інституту, церковного Братства і Парохіян запрошує

723 **Заряд Парохії.**

ОПОВІСТКИ.

Народний театр Тов. „Українська Бесіда" у Львові, під артистичним проводом Олександра Загарова. Саля Тов. ім. М. Лисенка, вул. Шашкевича ч. 5.

Субота, 18. лютого: премієра „Візник Геншель", драма на 5 дій Г. Гауптмана (в перекладі Б. Грінченка).

Неділя, 19. лютого: попол. „Катерина", опера на 3 дії М. Аркаса, вечером „Ой не ходи Грицю", народня драма зі співами на 5 дій Мик. Старицького.

Початок о годині 7.30 вечером.

Білети в ціні від 500—200 Мп. продає „Народня Торговля", а в день вистави від год. 4.30 по пол. Каса театру. X 1—1

Адміністрація Видавництва УПТ, перенесена з днем 15. лютого 1922 з вул. Костюшка ч. 5. на вул. Руську ч. 3. до льокалю Книгарні Ставроп. Інститута в аґенді Українського Товариства Педаґоґічного. — Передплатники творів І. Франка зволять тамже побрати II-гий випуск: Semper Tiro. — Адміністрація. XVIII 1—2

Іспити поправчі екстерністів, які в осени 1921. дістали поправку при іспиті зрілости в державних семінарійних курсах з українською викладною мовою у Львові відбудуться сего року аж в літному реченці (т. є. в маю або червні). Подання о припущення до сего іспиту треба вносити по кінець лютого 1922. Подання до припущення до осіннього іспиту зрілости екстерніст в треба вносити до кінця лютого 1922 до дирекції державних семінарійних курсів з українською викладною мовою у Львові, вул. Сташіца ч. 2. — Дирекція 728 1—1

„Візник Геншель", драму Г. Гауптмана в перекладі Б. Грінченка, виставляє театр Бесіди перший раз в суботу, дня 18. лютого ц. р. Режисерує Ол. Загаров, який грає теж титулову ролю.

Театр Бесіди в Бродах дає на днях 19. і 20. лютого ц. р. дві вистави, а це: „Одружіння", комедію М. Гоголя, та „Циганську любов", романтичну оперету Ф. Легара.

Кружок укр. Пед. Товариства ім. М. Шашкевича у Львові, заснований для просвітної праці в середмістю, відбув свої збори в дни 10. лютого с. р. і вибрав старшину, назначуючи д-ра І. Голубовського головою, п. Івана Чорнія заступником а п. Бадлюка секретарем. Засідання старшини відбуваються в пятницю по кождім 1. і 15. дни місяця, о 6 год. вечером, в комнатах Українського Педагогічного Товариства (Ринок, ч. 10, на ґалерії). Всіх, що схотіли би займатися ширенням просвітної праці в ширших кругах, проситься до участи в Кружку.

Товариство Наукових викладів ім. Петра Могили уряджує в пятницю, дня 17. лютого с. р. в салі т-ва „Українська Бесіда" (ул. Рутовського) виклад проф. д-ра Р. Цегельського на тему „Течі в теорії і практиці", а в суботу, дня 18 лютого в тійже салі виклад проф. д-ра Тисовського на тему „Біольоґічні закони". Початок обох викладів о год. 5. п. п.

НАДІСЛАНЕ.

АДВОКАТ

Д-р Юліян Лещій

веде канцелярію

у Львові вул. Ґродзіцких ч. 11. пов. (бічна Ринку). 722 1-5

Хто знає

де подівається
Грицько ВОРОНА
з Хоростькова
п. ГУСЯТИН,

що був при У. Г. А. відтак вступив до Армії У. Н. Р. буде ласкавий дати знати на адресу:

Ал. Ворона Р. О. Black Stone Mines Mile 52½
731 CANADA ALTA. 1—6

Присилайте складки на пресовий фонд на кн. ч. 30.000 в Союзі Кредитовім, Львів, — — — Ринок 10. — — —

Дрібні оголошення.

СКІРИ з куп, тхорів, лисів, заяців і т. і. купує одинока українська фірма Петра Карпяка, Львів, ул. Куркова 11 А. 732 1—4

ОГОЛОШЕННЯ.

АДВОКАТ
Д-р Евген Щуровський
веде канцелярію у Винниках коло Львова в домі Вп. котаря В. Ловицького. 721 1—1

Народна Торговля
у Львові, ринок ч. 36.
хотячи придбати оборотові фонди для заосмотрення кооператив товарами, яких ціна значно зросла, приймає VI 1—3
щадничі вкладки на 10%
— а значнійші капітали після умови.

Д-р Дмитро Донцов
„ПІДСТАВИ НАШОЇ ПОЛІТИКИ“
ст. 210 ц. 500 Мп.
можна набувати в Книгарні Наукового Товариства, Ринок 10. 730

Український Фонд Вдовиць і Сиріт в ДДТЛ ОБЕЗПЕЧЕНЬ.
Обезпечення на життя приймаємо під найкориснійшими условинами та обертаємо весь чистий зиск на вдови і сироти по наших поляглих героях. Всякий необезпечений досі повинен в власному інтересі заключити за нашим посередництвом відповідно до своєї спромоги житєве обезпечення. По усі інформації просимо звертатися на адресу: Відділ Обезпечень — Львів, Бляхарська 11, II. пов. Бюрові години від 9—3. 734 1—1

НОВІСТЬ! НОВІСТЬ!
Ю. ОПІЛЬСЬКИЙ.
„СУМЕРК“,
дуже цікава і знаменита історична повість з часів визвольних воєн великого князя Свитригайла (1430—1433). Стор. 309. вел. 8°. гарний папір. — Ціна 1000 мп.
Замовлення і письма слати на адресу: **Кость Сверський, Львів, вул. Потоцького ч. 69, II. пов.**
На порто долучати: при звичайних посилках 50 мп., при пачках до 5 кг. ваги 150 мп., Висилається тільки за готівку. Книгарням відповідний опуст. 723 1—10

Поширюйте наш часопис!

ПАРОВА СТОЛЯРСЬКА ФАБРИКА і ТАРТАК
Ч. телефону 636. Телеґр. адр. ТИТАН — Львів.
„ТИТАН“ торгов.-промисл. спілка з обмеженою порукою
у ЛЬВОВІ, Валова 23,
має на складі у Винниках готові меблі власного виробу. Купує ліси (деревостани) до вирубу. Приймає до обороту більші капітали на корисних услівях. —
729 Біжучий рахунок: 1—1
Земельний Банк гіп. — Краєвий Банк.

КРАСАВИЦЕ!
за плечима - - -
- - Твоє щастя!
20. лютого 1922., год. 10. вечір
:: РАВТ з КОТИЛІОНОМ ::
КЛЮБУ
СТАРИХ КАВАЛЕРІВ
В САЛЯХ „НАРОДНЬОГО ДОМУ“ У ЛЬВОВІ.
Запрошення для гостей: з провінції при касі, зі Львова — на днях.

Урядово уповноважнене до парцеляції одиноке українське - - -
: ПАРЦЕЛЯЦІЙНЕ ТОВАРИСТВО :
„ЗЕМЛЯ“
стов. вар. з обм. порукою
у ЛЬВОВІ, Ринок 43,
ч. телеф. 533.
переводить парцеляції і приймає вкладки до обороту на 10% і висше після умови. 724 1—?

:-: :-: **Українсько-американська фабрика і Склад церковних дзвонів** :-: :-:
К. ФЕЛЬЧИНСЬКОГО
в ТЕРНОПОЛІ, вул. Тарновського ч. 64.
Виливає ріжного рода гармонійні дзвони з найліпшого метаю по дуже дешевих цінах.

Від 15. грудня 1921 р.
виходить під редакцією Володимира Дорошенка
як орґан Тов-ва „Просвіта“
літературно-просвітний тижневик
„ПИСЬМО З ПРОСВІТИ“,
яке крім усіх філій та читалень Просвіти повинна передплачувати кожда українська родина. Часопис видається на кращім папері та гарно ілюстрований. Співробітниками є богато визначних письменників із краю та з еміграції. Передплата виносить 1200 мп. піврічно, 600 мп. чвертьрічно. **Адреса редакції й адміністрації: Львів, Ринок 10. II. пов.** III. 1—?

ЗЕМЕЛЬНИЙ БАНК ГІПОТЕЧНИЙ
Акційна спілка
у Львові вул. Підвалля ч. 7.
Ч. телеф. 382. — Ч.: П. К. О. 149.000
ПРИЙМАЄ вкладки й опроцентовує їх від слідуючого дня по зложенню вкладки,
УДІЛЮЄ векслеві позички (есконт векслів),
КУПУЄ всякого рода валюти, чеки і вартні папери,
ПРИЙМАЄ до інкаса заграничні чеки, переказує гроші за границю, та посередничить найкористнійше в пересилці гроший з Америки,
ПОСЕРЕДНИЧИТЬ в купні і продажі ефектів, товарів, знарядів, машин і недвижимостий.
Взагалі „ЗЕМЕЛЬНИЙ БАНК ГІПОТЕЧНИЙ“ переводить всякі фінансові інтереси і банкові припоручення під найкористнійшими умовами.
„Земельний Банк“ є також дезівовим банком.

На весняний сезон - -
ДОСТАВЛЯЄМО
залізні та деревляні ПЛУГИ, БОРОНИ, пільне і огородове НАСІННЯ
та все в рільнім і домашнім господарстві потрібне.
ЦІННИКИ і окремі спеціяльні оферти на жадання висилаємо Нашим Членам даємо товарові звороти, які в минувшім році виносили 5% від закупна. — Від уділів і щадничих вкладок платимо 10% відсотків.
Краєвий Союз Г. сподарських Спілок
у ЛЬВОВІ, ЗІМОРОВИЧА 20, склеп у ЛЬВОВІ ГОРОДЕЦЬКА 95.

Від понеділку, дня 13. лютого виставляють кінотеатри
КОПЕРНИК і МАРУСЕНЬКА
найвеличавійшу драму в 6. великих актах п. н.
:: **Цісарський дипльомат політиком** ::
Головну ролю грає славна, талановита і гарна артистка ЛІЯ МАРА.

Видає і за редакцію відповідає Олекса Кузьма.

З друкарні Спілки „Діло“.